

JUTRANJE NOVOSTI

Plačano do: P. n. Vseučiljska knjižnica
Obvezni izvod.
Pavšalni frank
Ljubljana

Izhaja vsak dan jutraj, izvzemši ponedeljke.
Mesečna naročnina:
v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 22.—
Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/l. — Telefon št. 213
Brzojavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.
upravnništvo: Marijin trg št. 8. — Telefon št. 44.
Rokopisi se ne vračajo.
Pisnim vprašanjem naj se priloži račun pri poštnem ček. uradu.

Beg pred oblastjo

Zaenkrat sicer politika v Angliji miruje, ker se nahajajo ministri in opozicijski člani na svojih posestvih. Lloyd George si je celo kupil par novih drsalk, ker je v parku njegove vile umetno drsališče, in je zamenjal za par dni politična tla z drugimi, ki gotovo niso manj spolzka, kakor ona. Vendar se pod zemljo pletejo intrige med tremi strankami naprej in če ni mačk, se grizejo in popadajo miši med seboj.

Dogodek tedna je izjava Labour-partije in nenavadno huda resolucija proti konservativcem. Iz tega bi se dalo sklepati, da bi ne imeli delavci ničesar proti temu, če bi se strnili konservativci in liberalci v resničen blok, ki bi se zrušil že v prvih mesecih in bi pokopal pod seboj obe stranki. V nato sledečih volitvah bi bila delavska stranka zagotovljena zmaga, tako da bi mogla sestaviti vladno absolutno večino.

Zopet je Lloyd George, ki čuti z zanesljivim instinktom ta nevarni manever. V nekem splošno pozornost vzbujajočem članku »Daily Chronicle« izjavja, da bi konservativci in liberalci nikoli ne mogli hoditi skupno: cilj je očividno, podreti vse mostove za liberalci in onemogočiti staremu Asquithu iskati nadaljnjih stikov s svojimi konservativnimi prijatelji. Obenem naglašuje Lloyd George z vsem povdarkom, da je mogoče samo en ustaven izhod iz te krize: prevzem vlade po delavski stranki. V svoji notranjosti se popolnoma dobro zaveda, da bodo neizkušeni politični otroci že v kratkem času državni voz popolnoma zavozili, tako da so potem za daljšo dobo odpravljivi. Tedaj šele bi prišel trenutek za liberalno stranko, da bi prevzela kot rešiteljica v sili oblast v svoje roke.

Delavci pa delujejo s popolnoma svojevrstno taktiko, da parirajo udarec. Oni namreč tajijo vsakršno eksistenčno upravičenost liberalne stranke. Zlasti tam, kjer čuje inozemstvo, razglašajo, da ima angleški narod instinktiven smisel samo za sistem dveh strank. Sedaj pa so že zdavnaj prevzeli delavci stari program whigs-a v »modernizirani« obliki, tako da so postali današnji liberalci brezpomembni ostanek iz preteklega doba. Po bioloških zakonih bodo morali prej ali slej izginiti in sicer na ta način, da se bo združilo desno krilo s konservativci, levo pa z delavsko stranko.

Na kratko bi se dalo reči, da se trudijo vse tri stranke za pripravo novih volitev. Vsaka izmed njih smatra, da bo usodno za onega, ki bo imel do novih volitev oblast v rokah. Izredno težki problemi, s katerimi sta sedaj preobloženi angleška politika in gospodarstvo, se ne dajo rešiti v par mesecih. Na vsak način bi mogli uporabljati opozicijski stranki »nezmožnost« vlade v zunanji in notranji krizi kot argument proti vladajoči stranki in na ta način zapečatiti njen neuspeh.

Položaj v Angliji.

London, 18. dec. (W) Parlamentarni poročevalec »Daily Telegraph« poroča, da je Baldwin za včeraj sklical kabinetni svet. Ministrski predsednik je baje mnenja, da glede na vse okoliščine ne bi bilo priporočljivo, kakorkoli spremeniti vlado, predno se ne sestane parlament. Liberalni politiki pa baje sodijo, da bo Asquith morebiti v treh ali štirih mesecih naprošen sestaviti vlado.

London, 18. dec. (D) »Daily Mail« piše, da je ključ situacije v Asquithovih rokah.

London, 18. dec. (D) Vodja delavske stranke, Macdonald, je zapustil London in se preselil na deželo, kjer izdeluje svoj vladni načrt.

Kriza poljske vlade.

Varšava, 18. dec. (Češkoslovaški tiskovni urad.) Mandat poslanca Thuguta se je izjalovil. Poslanca Korfanty in Chapinski sta Thugutu v zadnjem hipu odrekla podporo. Klub krščanskih demokratov je sklenil podpirati vsako vlado, ki bi razpolagala vsaj z 223 poljskimi glasovi.

DRUŠTVO NARODOV IN AVSTRIJA.

Pariz, 18. dec. (Havas) Svet Društva narodov je na svoji današnji predpoldanski javni seji, ki ji je predsedoval Branting, v navzočnosti generalnega komisarja Društva narodov na Dunaju dr. Zimmermanna vzel na znanje njegovo zadnje poročilo.

Seja finančnega odbora.

Minister za vere dr. Janjič o aktualnih cerkvenih vprašanjih.

Pred sklepom konkordata z Vatikanom. - Interkonfesionalni zakon.

Beograd, 18. decembra. (B) Finančni odbor narodne skupščine je danes dopoldne končal razpravo o proračunu ministrstva za vere. V debato o tem proračunu je prvi posegel musliman Husejin Alić in zahteval, da se čim prej predloži skupščini zakon o versko - prosvetni avtonomiji muslimanov, oziroma, da se zakon, ki že velja za Bosno in Hercegovino, razširi na vso državo. Navedel je nekoliko primerov, kako je ministrstvo za vere kršilo cerkvene zakone, in opisal težak položaj muslimanskega duhovništva. Za njim je dobil besedo poslanec P. Ušenič (SLS), ki je opisoval verske razmere v Sloveniji. Nato je govoril radikalni poslanec Nedeljković, ki je zahteval nekatere manjše spremembe v proračunu.

Minister za vere dr. Janjič je nato na kratko odgovarjal na pripombe prejšnjih govornikov. V daljšem govoru pa se je dotaknil vseh cerkvenih vprašanj, ki so na dnevnem redu. Po petletnem parlamentarnem delu, je rekel dr. Janjič, ni v verskih vprašanjih še ničesar urejenega. Sedaj se temu posveča mnogo več pažnje. Izdelan je zakonski načrt o pravoslavni cerkvi. Tudi ustava te cerkve je dovršena. Vprašanje odnošajev katoliške cerkve do Vatikana prihaja do zaključka. V najkrajšem času bo naš poslanik pri Vatikanu dr. Smolčak, začel z Vatikanom pogajanja o zaključitvi konkordata. Izdelan je tudi zakonski načrt o muslimanski veroizpovedi. Muslimani dobe svojega verskega poglavarja v Beogradu. Kar se tiče židov, so oni popolnoma zadovoljni in soglašajo s predlo-

gom, da ima vrhovni rabin svoj sedež v Beogradu. V najkrajšem času se predloži skupščini interkonfesionalni zakon, ki je zelo važen, ker se z njim urede prestopi iz ene vere v drugo kakor tudi odnošaji veroizpovedi proti državi. Nazarencem in adventistov ne priznavamo. Protj adventistom se bodo uporabile zakonske mere, ker oni ne priznavajo države. Več pažnje se posveti restavraciji samostanov, kateri imajo zgodovinsko važnost. Sestavljen je poseben odbor, ki prouči to vprašanje. Minister za vere namerava šerjatsko šolo v Serajevu povzdigniti v čin fakultet in jo pridružiti pravni fakulteti v Beogradu. Tudi se ustanovi v Beogradu rimsko - katoliško bogoslovje. Kar se tiče izenačenja duhovniških plač, se bo to rešilo šele s splošnim verskim zakonom. Za sedaj bo minister poskrbel, da duhovniki v sorazmerju z draginjo dobe večje prejemke. Za to se bo z vso silo zavzel in stavil kot pogoj svojega obstanka v vladi.

V razpravi o proračunu ministrstva za vere je kot zadnji govoril finančni minister dr. Stojadinović. V proračunu so bile odobrene spremembe v znesku od en in pol milijona dinarjev. Proračun je bil na to z 18 proti 10 glasovom sprejet.

Odbor je nato začel razpravljati o proračunu ministrstva za pošto in brzojav. Prvi je govoril minister za pošto Velja Vukčević, ki je podrobno opisal stanje poštne, brzojavne in telefonske službe pri nas. O proračunu tega ministrstva sta govorila še demokratski Sokić in dr. Krizman. Seja je bila nato prekinjena in se nadaljuje popoldne.

Važna resolucija UJU.

Beograd, 18. dec. (Z) Glavni odbor Udruženja jugoslovenskih učiteljev je sprejel na svojem včerajšnjem zborovanju resolucijo, ki jo je poslal narodni skupščini in ministru za prosveto. Resolucija ima tri dele. V njej se naglašuje, da se pri nas ne posveča ljudskošolskemu pouku dovolj pažnje, da se vrši potek v novih pokrajinah države po prosvetnih zakonih bivše avstro-ogrške monarhije, da je učni načrt, propaganda in tudi učiteljstvo zelo različno in da je treba s pedagoških ozirih čimprej izvesti reformo šolskega pouka in poenostaviti prosvetni zakon. Pogoj za delovanje na ljudskih šolah so ostali brez ozira na nove potrebe isti, kar je zelo otežkočalo vzgojo otrok ter izvedbo in učvrstitev ujedinitvenja. Glede

izboljšanja gnetnega stanja učiteljstva se stavi v resoluciji zahteve po razporedu učiteljev, po pokojninah in glede sklada za učiteljske sirote. Nadalje zahteva resolucija, naj se dovolj omoženim učiteljicam iste draginske doklade kakor učiteljem in da se učitelji z mirovino, odmerjeno v kronah, prevedejo na dinarske pokojnine. Kar se tiče pogojev za uspešno uporabo zakona o ljudskih šolah, se predlaga, naj se čimprej sprejme zakon o občinah, da se more določiti obseg občin in onih krajev, kjer se to še ni storilo. Šolski pouk se mora osvoboditi vsakega vpliva političnih oblastev. Dovoliti se mora kredit 20 milijonov dinarjev za zidanje šolskih poslopij, posebno v Južni Srbiji, v Bosni in Hercegovini.

Naša solunska cona.

Beograd, 18. decembra. (B) Konvencija o našem svobodnem pasu v Solunu se bo takoj začela uveljavljati, ko jo naša narodna skupščina ratificira in se izmenjajo ratifikacijske listine. Grki so namreč konvencijo že ratificirali z dekretom. To bo eden prvih poslov skupščinskega plenuma po povratku z božičnih počitnic. 15. dan po izmenjavi ratifikacij stopi dogovor v veljavo. Za njegovo uporabljanje ne bo nobenih težkoč. Vse investicije v svobodnem pasu bo naša država ali odkupila, ali pa bo za nje plačevala najemno francoski pristaniški družbi, ki je za zgraditev in izkoriščanje pristanišča dobila koncesijo najprvo od Turčije, nato pa tudi od Grčije. Družba je v pogodbi o koncesiji vzela nase to obveznost in ne bo v nobenem slučaju mogla delati kakih težkoč glede izkoriščanja našega pasu. Treba je samo še skleniti finančni sporazum med našo državo in omenjeno družbo, tako da se strani ne more nastati nobena zanesnivev v prevzemu eksploatacije solunskega svobodnega pasu v naše roke.

Sovjetska Rusija išče izhod iz sedanjega položaja.

Bukarešta, 18. decembra. (Z) List »Adeverul« piše o razgovorih med romunsko in rusko delegacijo v Tiraspolu glede vzpostavitve odnošajev med obema državama: Romunski delegati so takoj v začetku pogajanj izjavili

morejo pregovarjati le na temelju priznanja dosedanjih državnih mej, s čimer je rečeno, da mora Romunija obdržati Besarabijo. Ker ni ruska delegacija proti temu protestirala, se smatra, da je Romuniji priznana Besarabija definitivno. Sovjetski delegati so v glavnem vztrajali na tem, da se obnove trgovinski odnošaji, romunska pa, da ustavijo sovjetski zastopniki v Romuniji vsako propagando. List pravi, da si Rusijo v obnovitvi razmerja današnji položaj, v katerem se nahaja Rusija.

Izkoriščanje naših vodnih sil.

Beograd, 18. decembra. (B) Zastopniki udruženj za izkoriščanje vodnih sil v državi so danes posetili ministra za poljedelstvo in vode ter ga prosili, da čimprej izdela načrt zakona o izkoriščanju vodnih sil in ga kot nujnega predloži narodni skupščini v zakonjenje. Minister je obljubil zastopnikom, da se takoj postavi komisija, ki ji bo poverjena izdelava zakonskega načrta.

Delavske zbornice.

Beograd, 18. decembra. (Z) Minister za socijalno politiko dr. Peleš je izjavil predstavnikom delavskih zbornic, da odobrava sklep konference delavskih zbornic, ki se je pred kratkim vršila v Brodu in ki se nanaša na osnivanje generalnega tajništva v Beogradu. Hkrati je minister izjavil, da bo izdelal naredbo, po kateri se bo začela pobirati posebna naklada za delavske zbornice.

Pred republikanskim režimom na Grškem.

Kralj mora zapustiti državo. - Venizelistična zmaga.

Atene, 18. decembra. (B) Zaradi položaja, ki so ga ustvarile volitve, se je ministrski svet sestel k seji in je po daljšem posvetovanju izdal naslednji komunik: V kratkem po volitvah se ima sestati ustavotvorna skupščina, ki bo razpravljala o vladni obliki, ki bi bila najprimernejša za državo. Po mnenju načelnika revolucije in načelnika vlade je zaradi zagotovitve mirne razprave o tem jako važnem vprašanju treba naznaniti kralju, naj se dotle, da se definitivno odloči o obliki vladavine, odstrani iz države. To mnenje je bilo sporočeno kralju, ki se bo jutri o stvari odločil.

Atene, 18. decembra. (B) Listi objavljajo dolg opis republikanskega zborovanja, na katerem je bila sprejeta resolucija, ki izraža vladi zahtevalo za vzdrževanje primerne reda ob času volitev. Nato se naglašuje želja prebivalstva Aten in Pireja, naj se država dovede končno do miru in se napravi konec notranjim bojem. Zato se zahteva, da kralj takoj zapusti Grško tako da bi ustavotvorna skupščina mogla napraviti svoje sklepe v miru ter brez motitev in raznih mahinacij. Listi objavljajo tudi resolucijo, ki so jo sprejeli častniki vojske in mornarice v Atenah in Pireju in kateri so se pridružili tudi častniki iz Soluna in drugih krajev. Resolucija, ki je bila predložena vladi, opisuje vso nesrečo, ki je zadela Grško,

ker se ni prav čas udeležila svetovne vojne, temveč prelomila zvezo s Srbijo. Častniki izjavljajo, da leži tu vzrok grške nesreče v Mali Aziji. Ta nesreča je tudi povzročila ves razpad med posameznimi družabnimi razredi v Grčiji. Za čas kraljeve odsotnosti se postavi regentstvo. Pričakuje se, da kralj v noči od 18. na 19. decembra zapusti Grško.

Atene, 18. decembra. (B) Listi javljajo, da je kralj poslal Venizelosu brzojavko, v kateri naglašuje, da je neobhodno potrebno, da se vrne v Grčijo. Položaj v Grčiji opisuje kot nenormalen. Z druge strani se doznava, da se pripravlja posebna delegacija venizelistov na potovanje v Pariz. Ta delegacija naj bi prepričala Venizelosa o potrebi, da se takoj vrne domov.

Atene, 18. decembra. (B) 1.600 častnikov, med njimi vsi častniki atenske garnizije, so vposlali polkovniku Plastirasu vlogo z zahtevo, da kralj takoj zapusti državo.

Pariz, 18. decembra. (B) Iz Aten javljajo, da se je 71 tisoč Atencev udeležilo volitev. Splošno vzeto, je stara Grška volila liberalno, Makedonija in Tracija republikansko, Kreta pa demokratsko. Po dosedaj znanih izidih volitev bo ustavotvorna skupščina sestavljena skoro izključno iz venizelistov, konservativnih venizelistov in republikancev. Prvih bo največ.

Odgovor francoske in belgijske vlade na nemško noto.

Francija in Belgija za brezpogojno izvedbo versailleske mirovne pogodbe.

Pariz, 18. decembra. (T) Na noto nemškega opravnika poslov v Parizu, v Hoescha, je poslala francoska vlada sledeči odgovor:

»Ker je, kakor se zdi, ponehala pasivna rezistenca v Poruhriju, izjavlja francoska vlada, da je pripravljena razpravljati z oficijelnim zastopnikom nemške vlade o vseh vprašanjih, ki jih želi nemški kabinet razčistiti. Vendar pa mora naglašati, da si pridržuje pravico, da glede onih problemov, ki zanimajo tudi druge zaveznike, stopi poprej v stik z njimi, predno odgovori nanje. Kar se tiče reparacij, ne dopušča francoska vlada, kakor je že izjavila, da bi se zaslišala reparacijska komisija, ustanovljena z mirovno pogodbo, ali pa da bi se razpravljalo o kakršnikoli ureditvi tega vprašanja, ki ne bi bila v smislu mirovne pogodbe.«

Bruselj 18. decembra. (T) Belgijska vlada je odgovorila nemškemu predstavniku v Bruslju s sledečo noto:

»Ker je sedaj pasivna rezistenca ponehala, nima belgijska vlada pomislekov glede predlogov, ki jih je stavil

nemški diplomatski zastopnik v Bruslju, Belgijska vlada bo proučila predloge nemškega kabineta, ako ne kršijo kakršnekoli določbe versailleske mirovne pogodbe, posebno glede naslednjih treh točk: 1. reparacijske komisije in njenih komisij, 2. ureditve levega brega Rena in 3. zasedbe Poruhrije. Vsak pozizkus Nemčije spraviti pregovore na stransko pot s tem, da jim pridaje politični značaj, bi bil brezuspešen. Belgija izjavlja, da noče zaslišati reparacijske komisije glede njenih poslov. Ako ima nemška vlada namen lojalno sodelovati z zavezniki vladami v onih vprašanjih, ki se tičejo civilne uprave v zasedenih pokrajinah, potem bo belgijska vlada proučila z vso skrbnostjo njene predloge, da se tako doseže modus vivendi.«

Novi nemški poslanik v Bruslju.

Bruselj, 18. decembra. (Havas) Kakor poroča »Independance Belge«, je belgijska vlada sprejela predlog nemške vlade, da se sedanji nemški opravnik poslov v Parizu von Hoesch imenuje za veleposlanika v Bruslju.

Madžarski odpor proti reparacijam.

Vprašanje mednarodnega posojila Madžarski.

Pariz, 18. decembra. (Havas) Komite Društva narodov za finančno vzpostavitev Madžarske je imel danes dopoldne v navzočnosti zastopnikov Male antante in madžarskega ministrskega predsednika grofa Bethlena sejo, na kateri je razpravljalo o finančnih določbah vzpostavitvenega načrta. S temi določbami so se strinjali člani komiteja vštovski zastopniki Male antante. Nekatere točke pa so zadele na odpor madžarske delegacije, zlasti določbe glede reparacij. Finančni komite je v interesu reparacijskih upnikov izrazil mnenje, da bo, po perijodi finančne

vzpostavitve Madžarska v položaju plačati 10 milijonov zlatih kron na račun reparacij. Grof Bethlen je izjavil, da ni mogoče, da bi bila Madžarska zmožna za tak napor. V tem oziru ni prišlo do soglasja. (Glej članek »Mednarodno posojilo Madžarski« na 2. strani. Ured.)

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 18. decembra. Napoved: spremljiva pooblačitev, od časa do časa solčno, ni izključeno malo dežja. Temperatura se znatno zniža, vendar ostane še razmeroma mila (nad ničlo). Hladni zapadni vetrovi.

Današnje prireditve.

V Ljubljani:

Drama: »Danes homo tihi«. Red A.
Opera: »Sevilski brivci«. Red E.
Kino Matica: »Zanjka strahov«.
Kino Tivoli: »Dama v sivem« - I. del.
Kino Ideal: »Zenožerece«.
Kino Ljublj. dvor: »Tragedija ljubavi«.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani:
Tekoči teden: lekarna Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor pri glavnem kolodvoru

TANGERSKI STATUT.

Pariz, 18. decembra. (Havas) Danes se končajo razprave za izdelavo štatura za Tanger, ki trajajo že od 27. oktobra. Statut bo podpisan danes ob treh popoldne v zunanjem ministrstvu. Besedilo listin je bilo iz uljudnosti še pred podpisom sporočeno diplomatskim misijam, ki v Parizu zastopajo signaturne sile Algeciranskega dogovora (Italija, Zedinjene države Severne Amerike, Belgija, Portugalska, Nizozemska in Švedska)

„Nov načrt vlade.“

Včerajšnji »Slovenec« prinaša pod tem naslovom sledeči interesantni uvodnik:

Zvedelo se je, da je vlada na petkovi seji sklenila zapreti Radića, če se vrne domov. Sklep se glasi v tem smislu, da bi bil Radić citiran pred sodišče radi pregreškov, ki jih je storil v Zagrebu in radi činov, ki jih je baje zagrešil proti državi sedaj v Londonu. Radić londonskih pregreškov bi Radić bil sojen v Beogradu, vsled česar bi se tudi izvršila delegacija v Beograd radi zagreških. Sojen biti v Beogradu — to pa veliko pomeni za Radića. Zato se opravičeno sumi, da je vlada storila ta sklep zato, da bi Radića preplašila in ga zadržala v tujini. Da Radić ostane zunaj in se ne vrne na Hrvaško, to je v najnem interesu najnovije vladne politike.

Vlada hoče za vsako ceno razbiti enotno fronto slovenskega in hrvaškega naroda. To so opozicijski govorniki o priliki debate o dvanajstih danes tudi že poudarjali. Za Hrvaško obstoja načrt, razbiti Radićeve mase s pomočjo dela hrvaške inteligence. Motor cele te akcije na Hrvaškem je znani dr. Drinković. Te dni se ta poslanec, ki je sicer le redko v Beogradu, muči tu z dr. Dežmanom. O priliki njunega bivanja se je dogajalo, da imata tu neko posebno nalogo. V hrvaški žurnalistiki se pripravljajo značilne spremembe. Hrvaški časopisje je doslej bilo v rokah treh konzorcijev. En konzorcij, ki sta ga vodila Arko in Praprotnik ter je bil financiran od Slavenske banke, je gospodaril nad Novostmi in Zagreber Tagblattom. Drugi konzorcij je bil Eskontne banke. Imel je liste: Jutarnji list, Obzor, Morgen in Večer. Nasilca sta bila dr. Dežman in Evgen Demetrović. Tretji konzorcij je bil za vzdrževanje demokratske »Riječi«. To je konzorcij za plačevanje dolgov.

Sedaj tečeta paralelno dve akciji: gospodarska in politična. Ker je vzdrževanje listov silno drago, hočejo združiti vse te konzorcije tako, da bodo uredništva vseh teh listov radi manjših stroškov imela skupen telefon, skupno poročanje itd. Politična akcija pa gre za to, da se tem potom vse hrvaško časopisje spravi pod gotov vpliv, ki naj bi potem stalno v gotovi smeri obdeloval Hrvate. Vloge bi bile razdeljene.

Listi drugega konzorcija bi delali sicer še hrvaško, a kompromisno politiko, naperjeno predvsem proti Radiću. S tem bi se hrvaška inteligenca, organizirana v »Hrvaški Zalednici«, ločila od Radića in šla proti njemu. Zanimivo je, da se pri tem aranžmanu imenuje tudi ime največjega Radićevega prijatelja in njegovega finančnika veleindustrijalca *Pepića*.

Listi, ki pripadajo prvemu konzorciju (Praprotnik), bi prikrito pisali v prilog radikalov, dočim bi »Riječ« še nadalje vsaj začasno vodila demokratsko politiko. V danem položaju pa bi ta skupina morebiti odkrito s Pribičevićem vred odšla v radikale. S Pribičevićem bi šel tudi dr. Žerjav in z »Riječjo« ljubljansko »Jutro«. Kajti to je gotovo, da se razkol med demokrati vedno bolj poglablja. To se je pokazalo posebno te dni, ko je šlo za kongres demokratske

omladine, ki se ima vršiti te dni v Beogradu. Dr. Krizman je kot član glavne odbora mladinskih organizacij po nalogu Pribičevića na seji predlagal, da se kongres odloži. Pribičevićeva struja je namreč v manjšini. Toda dr. Krizmanov predlog ni obveljal, vsled česar je dr. Krizman odložil svoj mandat v tem odboru. Na drugi strani pa Davidovičeva struja dela vedno bolj odkrito za revizijo ustave ter je sprejela Marinkovičev ustavni načrt, ki je že mnogo bližji našemu načrtu ko centralizmu. Vsled vseh teh dogodkov se pričakuje, da mora priti čas, ko bo Pribičević in za njim Žerjav prišel k Pašiću.

Svojo posebno vlogo pa igra Praprotnik. On je spretno znal pridobiti radikale za svoja podjetja. Predsednik radikalnega kluba dr. Gjurčić je v upravnem svetu Slavenske banke. Spretno je aranžiral za se Pašičevega sina Radeta, s katerim skupaj delata. Ker je pa medtem Praprotnik fiktivni gospodar »Jutra« in »Slov. Naroda«, je jasno, kaj mora v danem slučaju storiti dr. Žerjav.

In dostavimo še, da sta v prej imenovanem konzorciju hrvaških listov zastopana tudi radikala dr. Laza Marković in Rade Pašić s tretjino delnic! Tak je tedaj najnoviji načrt radikalov. Hrvaška javnost bo gotovo zahtevala razjasnitve, kaj je s to stvarjo. Mi pa vemo, kako se vse sila zbirajo, da zaduše s svojimi ogromnimi finančnimi sredstvi gibanje ljudstva, ki se hoče znebiti ravno te hegemonije. Ta hegemonija ni hegemonija srbskega naroda, ampak hegemonija srbskih kapitalistov, da s pomočjo slovenskih in hrvaških ohranijo centralizem in pa nje same.

Iz tega je tudi jasno, kdo ima interes, da se centralizem pri nas vzdrži. K temu uvodniku »Slovenca« pripominjamo sledeče:

»Slovenec« je sicer glede naše notranje politike jako dobro informiran list. Njegova dedukcija iz gori obravnavane politične konstelacije, češ da ni daleč čas, ko vstopita dr. Žerjav in gen. ravnatelj Slavenske banke Praprotnik z »Jutrom« vred v narodno radikalno stranko, — pa je vseskozi pogrešna.

Res je sicer, da je g. Praprotnik in njegov plačni politični privesek že zdavnaj izvohal, da se demokratska stranka iz lestvice do političnega ugleda in zlatih virov vedno bolj izpreminja v žalostno quantité négligeable. Iz tega spoznanja je ta grupa skušala in skuša izvesti tudi posledice, t. j. hotela bi se vsiliti v narodno radikalno stranko. Računska pogreška pri teh lepih namerah pa je, da narodna radikalna stranka kraljevine SHS takih ljudi ne potrebuje v svojih vrstah in jih zato ni sprejela in jih tudi ne bo sprejela med svoje članstvo.

Toliko v informacijo »Slovenca« in tudi vsem onim, ki bi jih g. Praprotnik et consortes radi dovedli do mnenja, da je zanj in za njegove poslovne in politične slovenske prijatelje in častilce zlagata telikha mesta v pošteni politični stranki, ki presoja ljudi po njihovem značaju in pošteni politični preteklosti, ne pa po njihovi bisagi.

Mednarodno posojilo Madžarski.

Prošli teden je prišel grof Bethlen, madžarski ministrski predsednik, v Pariz, da se pogovori s podkomisijo sveta Društva narodov glede možnosti in načina mednarodnega posojila Madžarski. Izoborno organizirana madžarska inozemska propaganda je porabila to priliko, da je dala v obliki intervjuva v pariškem Figaroju priobčiti poročilo o položaju Madžarske iz ust grofa Bethlena. Pred nekaj dnevi smo priobčili članek pariškega vseučiliškega profesorja g. Eisenmanna o madžarskem posojilu, ki so gotovo popolnoma nepristranska, danes hočemo objaviti glavne ideje, ki jih je izrazil Bethlen o svoji domovini. Primerljajoč oba članka bodo čitatelji spoznali, v koliko je Bethlen tendenciozno šel preko resnice.

Bethlen pravi: »Prišel sem v Pariz v spremstvu ministra financ, da skušam dobiti posojilo. Madžarska valuta je že zelo globoko padla in če se ji ne pomaga, bo padla še bolj nizko kot avstrijska.

Madžarska pa nima istih virov dohodkov kot Avstrija. Avstrija je industrijska država, Madžarska pa poljedelska. V tem leže za nas prednost in neprilike. Tako na pr. v Madžarski k sreči ni bilo lakote. Toda mi nimamo kapitalov in jih nismo imeli pred vojno. Tako smo morali poklicati na pomoč tuje kapitalne in smo sedaj prisiljeni plačevati obresti in odplačevanje teh kapitalov v angleških funtih, dolarjih, frankih in lirah. Da nas to pri naši slabi valutni uničuje, je jasno.

V tem oziru smo se sicer že pobotali s Francozi in Angleži in smo v pogovorih z Italijani. Radi tega bi bilo za nas mednarodno posojilo silno koristno: če bi se naša krona stabilizirala, bi postali inozemski kapitalisti spet zaupni, ker bi vedeli, da dobijo svoj kapital vrnen v dobrem denarju. Ponavljam, da smo poljedelska država in produkcija pri nas je padla za več kot trideset odst. ker manjka kapitala. Zato ga pa rabimo, da se spet postavimo na noge.

Kar se tiče političnega položaja v deželi, moram reči, da vlada povsod v Madžarski mir. In vendar smo doživeli marsikatero težko dni vsled poloma in revolucije, vsled uničevanja boljšeševikov in desorganizacije, ki so jo sejali povsod, vsled pohoda romunskih čet in aneksije dveh tretjin našega ozemlja od

Čehoslovakov, Jugoslovenov in Romunov. V okviru mirovnih pogodb smo morali začeti z delom.

Zato je obstojal pri nas zoper te narode čut sovražnosti, ki je precej razumljiv, enak onemu, ki so ga imeli Francozi po l. 1870. po izgubi Alzacije-Lorene. Toda tako obnašanje je zelo malopolitično in naša država ne more živeti v izoliranosti. Zato se na vse kripije trudimo, da spet upostavimo dobre odnoseje med Malo antanto in Madžarsko. Sklenili smo pogodbo s Češkoslovaško, ki sicer še ni ratificirana, toda ta postopek hočemo usposiliti. Z eno besedo, delati hočemo, ne da bi hoteli skremetiti mirovne pogodbe, v smislu reda in miru.

Madžarska je na vsak način rojalistična. V deželi je komaj nekaj republikancev. Treba je pa vedeti, da je ta rojalizem zadeva principa. Ideja monarhije prevladuje pri nas in ne dinastično čustvo samo na sebi. Madžari menijo, da mora njih država, ki je bila tisoč let monarhijska, obdržati ta način vladanja. Prepričani so, da je ta državna oblika boljša kot vse druge. Toda dinastično vprašanje je izgubilo svojo perezost vsled smrti Karla IV. Zelo čudno je pa, da so oni pretendenti, ki so skušali dobiti vpliv, ko je še živel, izgubili po njegovi smrti. Med monarhisti pa so različne skupine. Čisti legitimisti smatrajo po smrti Karla IV. njegovega sina za kralja. Te vodi grof Andrassy. Sicer ima pa tudi nadvojvoda Jožef svoje pristaše.

Navadno si ljudje predstavljajo Madžarsko pod nemškimi vplivom. To pa nikakor ni točno. Dokaz temu je množica malih posestnikov, ki je monarhistična, toda habsburški dinastiji silno sovražna, ker vidi v njej germanski vpliv.

Mi si sedaj po Karlovi smrti želimo zares narodno monarhijo in Madžarska je danes kraljevina brez kralja. Zunanji pogoji se nam zdijo malo ugodni za zopetno upostavitve monarhije, ki si jo želimo. Tu vprašanje si rezerviramo, in ko bo prišla ura, ga bo parlament rešil tako, kot to narod želi, kajti ne smemo pozabiti, da je krona na Madžarskem simbol. Ne gre samo za kraljevo avtoriteto in narodno čustvo. Kralju je treba privoljenja naroda, da udelevi ono monarhistično avtoriteto, kot si jo mi predstavljamo.

Novomeškimi volilcem!

Gospoda eksradikala Stefanovič in Podbevšek se na vse načine trudita zanesi v naše vrste zmešnjava in disorjektivnost, ki bi jo potem rada izbrabla po svoje. Na to delujeta že ves čas svojih eksradikalnih avantur, s posebno pozornostjo pa zasledujeta svoj demagoški cilj v zadnjem »Radikalnu«, njenem žalostnem glasilu, ki polagoma zmruže in ki se novega leta najbrže ne bo dolgo veselilo.

Govoreč o novomeških občinskih volitvah in navajajoč omdotne kandidatne liste, pravi med drugim: — »Lista »Zveze dela in reda«, kjer so združeni naši ljudje pod predsedstvom Mihe Podbevškega, člana glavne odbora za ljubljansko oblast... Nas v prvi vrsti zanimajo »naši ljudje«. Kdo so ti »naši«? Ti »naši ljudje« niso prav nič drugeza kot radikalni disidenti, in teh je — recil in piši — pet. Tej petorici predseduje član glavne odbora za ljubli. oblast — menda nekje v oblikih — Miha Podbevšek. In ta petorica radikalnih disidentov tvori prvi famozni sestavni del »Zveze dela in reda«, kjer so se — po »Radikalovem« dopisniku — združili najbolj ideálni ljudje.

Idealizem je sicer obširen pojem, posebno dandanes, a tako obširen se nam pa ne zdi, da bi mogli vanj vrniti ljudi, ki delajo razdor in največji in najidealnejši državotvorni stranki ter jo skušajo iz osebnih namenov slabiti ter tako rušiti ugled države na znotraj in na zunan — in to so naši disidenti. »Zveza dela in reda«, ki je nekak konglomerat socialdemokratov, komunistov, socialistov in bogve še kakšnih — istov, kar pa vse skupaj ne šteje čez sto članov, si je s to pridobitvijo dala presneto slabo sprečevalo: še slabše pa s tem, da je zapuala celo varušto svoje skrinjice prvaku disidentov Mihi Podbevšku. Kolikor smo informirani, povzroča ta slajna pridobitev disidentske petorice »Zveze dela in reda« že sedaj toliko preglavice kot nam zabave. In tako »skrupulo« ima »brezdvomno največ šance«, kot piše »Radikal«, dočim pravi o takozvani listi dr. Gregoriča, ki predstavlja prave, poštene slovenske radikale, da s njim mogoče pade še mandat. Mi bi jim rekli: Ne sodite, da ne boste sojenli!

Pristaše prave radikalne stranke, organizirani v krajevni organizaciji NRS Novo mesto pod predsedstvom poštvovalnega in nesebičnega dr. V. Gregoriča, stoje trdno za svojo stranko, za ono mogočno stranko, ki je vodila Srbijo na njenem križevem potu in nam prinesla svobodo, za ono idealno stranko, ki li se sreča domovine prvo in ki ne loči ne plemena, ne vere, za ono veliko stranko, kateri pripada pretežni del naših južnih bratov in ki najbolje varuje naše pravice in svobodščino, to je za stranko vseh poštenih državljanov. Ker so hoteli nekatere stranke novomeške radikale izigravati, so se ti osamosvojili ter si postavili svojo lastno listo, ki je novsem in čisto radikalna brez kakršnihkoli privrskov in primesi. Lista »Naprednega gospodarskega združenja vseh slojev v Novem mestu in Kandilj NRS«, ki jo priobčujemo v celoti, da si vsakdo lahko ustvari lastno sodbo, je brezdvomno najpopolnejša lista, kjer so zastopani vsi sloji in vsi stanovi in koje kandidati nam jamčijo za pošteno, odkrito in resno delo v mestnem gospodarstvu, za delo občinskega gospodarstva in ne za strankarstvo, ki je plodnosnemu občinskemu delovanju le v kvar.

Novomeška kraj. organizacija NRS, ki je najmlajša novomeška organizacija, ima že lepo število organiziranih volilcev, da ne štejemo mnogih simpatizerjev in drugih

prevdarnih mož, ki jim je na srečo blagor povečanega Novega mesta.

Ni naša lista, ki »se je v boju za kandidatne junaško odrezala«, ni naša lista, ki je nastala »s terorjem«, ker je to izključno lista somišljenikov, lista pristaveš iste stranke, pač pa so nekatere drugod lovili podpise na prav čuden način, kar pa oni sami najbolje vedo, kot jim je dobro znano tudi to, da je ravno tako neumna kot smešna trditev, da prehajajo ljudje od dr. Gregoriča k njim, ko se vrši ravno nasprotno: ni ga dne, da bi se od njih kdo ne prijavil pri dr. Gregoriču za vstop v NRS, in to celo iz vrst njihovih volilnih kandidatov.

Zato pa ne bo nobenemu zavednemu meščanu težko — kam s krogljico. Radikal — pravi, ne disidenti — somišljeniki, meščani! Naša dolžnost je, da ste 23. t. m. vsi na volišču in da volite listo »Naprednega gospodarskega združenja vseh slojev v Novem mestu in Kandilj NRS«, ki bo edina zastopala vaše interese v oni meri, kot si želite in ste potrebni! Spustite krogljico v TRETJO SKRINJICO, ki jo bo čuval odlični naš pristav, stari narodni borec onih težkih dni, ko je bil nacionalizem greh in poguba, mnogoletni neumorni sokolski delavec in njegov bivši starosta, gospod Vladimir Vojska!

„Radikalni Glasnik“.

OBČNI ZBOR V PREVALJAH.

Dne 16. decembra 1923 ob 14. uri se je vršil v Prevaljah v prostorih gostilne gospoda Alojza Rozmana prvi redni občni zbor Sreškega odbora NRS v Prevaljah z občinskim dnevnim redom.

Na občnem zboru so bili zastopani krajevni odbori Prevalje, Guštanj, Sv. Danijel, Libelče in Črna po gg. predsednikih, podpredsednikih, tajnikih in blagajnikih, dočim so se člani krajevnega odbora NRS v Prevaljah občnega zbora udeležili polnoštevno.

Po krasnem pozdravu vseh zborovalcev in daljšem stvarnem govoru je otvoril g. Ivan Jaklič ob 14. uri prvi redni občni zbor ter prešel nato na dnevni red.

O delovanju NRS so poročali nato sreški tajnik in blagajnik ter gg. tajnik in blagajnik krajevnega odbora NRS v Prevaljah.

Nato se je prešlo k volitvam, pri katerih so bili v nov odbor soglasno izvoljeni sledeči gospodje:

Za sreški odbor NRS v Prevaljah: kot predsednik g. Ivan Čretnik, podpredsednikom g. Franjo Müller, tajnikom g. Joško Kokalj, blagajnikom g. Ferdo Mazele, odbornikom g. Oroslav Vrhovnik, g. Stefan Kralj, g. Pavel Jesernik.

Za krajevni odbor NRS v Prevaljah: predsednikom g. Adolf Braz, podpredsednikom g. Franc Dobovšek, tajnikom gosp. Sreško Podnornik, blagajnikom g. Franjo Ubing, odbornikom: g. Miro Plehan, gosp. Leopold Birska, g. Anton Jerličko.

Novozvoljeni odbor je bil navdušeno pozdravljen in staremu odboru se je izrekla zahvala ter priznanje za poštvovalno delo do danes.

Krasno obiskani občni zbor je zaključil g. Ivan Jaklič z govorom, s katerim je pozivljaj in spodbujal vse zborovalce k vstran-nemu delu.

Kraj. organizacija NRS v Novem mestu je povodom imenovanja g. vladnega svetnika Teodorja Sporna velikim županom v Ljubljani istemu izrekla iskrene čestitke v prepričanju, da bo g. veliki župan s svojim znanim dobrim in poštenim delom mnogo pripomogel k tako potrebni konsolidaciji države.

Gospodarstvo.

Predstavniki usnjarske in čevljarke industrije in Beogradu.

V dneih 13. in 14. decembra t. l. so v Beogradu zborovali predstavniki usnjarske in čevljarke industrije iz vse kraljevine. To zborovanje je vzbudilo v Beogradu dokaj pozornosti in so beograjski dnevniki živahno in simpatično komentirali zaključke konference, kakor tudi sprejem deputacije usnarjev in čevljarjev pri predstavnikih centralne vlade. Tudi naši dnevniki so že na kratko poročali o poteku te akcije. Po inicitivni ljubljanske sekcije velike usnjarske industrije in sporazumno s Savezom industrijalca v Zagrebu so se zbrali usnjarski in čevljarški industrijalci v Centralni industrijskih korporaciji v Beogradu pod predsedstvom g. Jean B. Pollaka. Zlasti velika je bila udeležba iz Srbije. Iz Slovenije so bile navzoče tvrdke: Carl Polak Ljubljana, zastopana po Jean B. Pollaku in dr. Meglerju, Fran Woschnagg in sinovi (Šoštanj) po Fran Woschnaggu, Petovila d. d. (Ptuj) po dr. Fermevcu, ministrstvo trgovine in industrije sta zastopala načelnika ministrstva gg. dr. M. Todorovič in Milivoje Savič. Ustanovila se je centralna sekcija usnarjev in čevljarjev za vso kraljevino, ki se udrži v Centralni industrijskih korporaciji. Obravnavala so se najpreje vprašanja glede trgovinske pogodbe z Avstrijo in zlasti uvozna in izvozna carinska tarifa. V vseh točkah se je končno dosegla soglasnost, ki je tem tehtnejša, ker so se kompromisnim potom spravile v sklad zahteve usnarjev po eni in čevljarjev po drugi strani, s čimer je dana garancija za objektivnost in pravilnost skupnih predlogov. Posebno pozornost zaslužio stvarne zahteve za izboljšanje postopanja pri izločevanju surovih kož. Tozadevni zaključki so naj po podrobnih predlogih uveljavijo v vsej kraljevini.

Udeleženi usnarji in čevljarji so se podali istega dne 13. t. m. h. g. ministru trgovine in industrije Drag. S. Kojliču, ki je temeljito razpravljaj predloge centralne sekcije. Zagotavljal je deputaciji svojo smoterno podporo. Pod vodstvom g. Jean B. Pollaka se je vsa delegacija zglasila pri g. ministru financ dr. Stojadinoviču. Stvarni argumenti govornikov so tudi tukaj dosegli priznanje in razumevanje. Dne 14. t. m. je sprejel delegacijo industrijevce obeh strank ministrski predsednik g. N. Pašić. Kot vodja delegacije je predstavil njene člane g. J. B. Pollak, ki je z zanosom povdarjal solidarnost zastopnikov 2 važnih industrijskih panog, ki sta združeni v eno skupno centralno sekcijo. G. Pašić je z zanimanjem in odobravanjem sledil izvajanjem g. Pollaka in je iskreno pozdravil vse navzoče industrije. Zlasti je izrazil svoje veselje, da so se zedinili na skupno delo predstavniki domače industrije iz vseh delov kraljevine. Delegacija je imela vtis, da so bila njena prizadevanja uspešna in da je storila koristno delo za uveljavljanje naše trgovinske politike in za napredek domačega gospodarstva.

DOBAVE.

× Dobava mesa. Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ter pri komandah mesta v Slovenski Bistrici in Dolnjem Dravogradu se bodo vršile dne 20. decembra t. l. pri komandah vojnega okruza v Celju in Mariboru ter pri komandi mesta v Ptujju pa dne 22. decembra t. l. ofertalne licitacije glede dobave mesa za garnizije Ljubljana, Slovenska Bistrica, Dolnji Dravograd, Celje, Maribor in Ptuj. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× Prodaja tobačnega prahu. Tobaka tovarna v Ljubljani bo prodala na ustmeni dražbi dne 31. januarja 1924 ca 4000 kg kompostiranega tobačnega prahu. Pogoj dražbe so na vpogled v ekonomiji tobačne tovarne.

× Dobava cigaretnega papirja. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 4. januarja 1924 ofertalna licitacija glede dobave 105.000 bobin cigaretnega papirja. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× Dobava olja za kurjavo. Pri odelenu za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 3. januarja 1924 ofertalna licitacija glede dobave 1000 ton olja za kurjavo. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× Dobava kartona. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 5. januarja 1924 ofertalna licitacija glede dobave večje količine kartona. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki in z vzorci je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Iz boljševiške Rusije.

Razmere v Rusiji. Čudne razmere. Železnice delujejo zelo slabo, trgovina nazaduje, velike tovarne ustajajo svoje obrate. S trgovino po vaseh se pečajo samo še krošnjarij. Kmetje ne morejo kupovati industrijskih izdelkov, ker so predragi. Zato si napravljajo ruski kmetje sedaj obleke iz blaga, ki so ga spredli doma. Na ta način si pomagajo preprosto ljudstvo, kolikor si pač more, da se reši gospodarskega pogina, do katerega so privedli Rusijo boljševiki.

Preganjanje duhovščine. Boljševiki so zopet pričeli preganjati duhovščino. Topot so se vrgli na katoliške duhovnike in na redovnike ter redovnice. Vse one katoliške duhovnike, ki so bili že poprej zaprti, pa so prepeljali v težko ječo v Jaroslavl.

Glavarja ruske pravoslavne cerkve, patrijarha Tihona, so postavili boljševiki pod strogo policijsko nadzorstvo in se patrijarh ne sme ganiti iz Donskega samostana.

Sport in turiztika.

Olimpske igre v Chamonyju. Zimskih olimpskih iger v Chamonyju (Francoske Alpe) in sicer hitrostno drsanje, umetniško drsanje, hokej na ledu, skij, curling, bobsley, se udeležijo petnajst narodov: Anglija, Avstrija, Kanada, Zednjene države, Španija, Francija, Finska, Madžarska, Italija, Letonska, Norveška, Rumunska, Švica, Švedska in Češkoslovaška. Samo Jugoslavije na žalost ne najdemo med njimi...

Iz prosvetnega življenja.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Začetek ob 8. uri zvečer.

Četrtek 20. dec. Nju, Red D.

Petek 21. dec. Mogočni prstan. Red C.

Sobota 22. dec. Nju, Red E.

Nedelja 23. dec. ob 3. uri popoldne:

2 x 2 = 5, ljudska predstava; ob 8. uri zvečer: Mogočni prstan, Izven.

Ponedeljek 24. dec. Zaprtó.

Opera:

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Četrtek 20. dec. Mignon. Red B.

Petek 21. dec. Zaprtó. Generalna vaja.

Sobota 22. dec. Notredamski zvonar. Izven.

Nedelja 23. dec. Tosca. Izven.

Ponedeljek 24. dec. Zaprtó.

Ljubljanska drama.

— »Svatba Krečinskega«. (Izv.) Ruski gost Elski. Igralci slovenske drame in uprava je storila lepo stvar. Omogočila je predstavo svojemu slovanskemu kolegu, ki ga je domovina v poznem poletju življenja spravila na trnjevo romarsko pot. To je lepo. Lepa pa ni bila skoro prazna hiša... Krečinski je pri nas že močno poznana stvar. Je v tem tudi precej. Če bi igral popoln ruski ansambl, no tedaj... Če pri »Hamletu« se je opazilo, da ima tak solonastop silno težavno stališče. G. Elski pozna teater. Nekdanjo proznost nadomešča pošteno razumevanje vloge, ki jo podaja. Z Razplajevim sta se našla (II. dejanje) — z ostalimi ni bilo enote. Toda — razumljivo. Muromski in ostali na občinski višini. Kar je bilo ljudi, so radi priznali dobro voljo g. Elskega, sougralcev in vsega tega, kar se imenuje — izvanrednost današnjih dni in vse, kar je s tem v zvezi. —

— »Nju«. (Osip Dimov.) Razni »gospodje« in »dame«: to ne gre... Vsakemu se vidi strah: gorje, če ne bom eleganten. Drugi: zdaj hočem pokazati žalost... In

tretji ne zna plesati... In pleše. Pravijo, da balet ni najboljši...

— »Mogočni prstan«. (Fr. Miščinski.)

Da nikakor ne bo zamere: Car iz devete dežele je z vsem dostojanstvom in resnično nobleso vodil svoj boj za carstvo in ljubezen (g. Peček). Dober. Mani plešoča vojska. Prav turška disciplina. Eno sceno so izpustili. (?) Toda saj imamo knjižice... In malo domišljije je dal lubi Bog — kot carju Alešu, nemu manj kot desetemu. —

— Gostovanje gospe Tinke Wesel-Polla. Danes in jutri zvečer gostuje v operi gospa Tinka Wesel-Polla in sicer poje danes za red E vloge Rosline v »Seviljskem brivcu«, jutri pa Filino v operi »Mignone« za red B.

— V soboto, dne 22. decembra je v operi premijera Franc Schmidtove opere »Notredamski zvonar«. Opera pride na oder pod taktirko g. Mataičiča ter v režiji gosp. Sesta s popolnoma novo opremo. Predstava je izven.

Sentjakovski gled. oder.

»Brezno«. (Uld. Donadini.) Stota predstava tega odra.

Po ozkih, starinskih stopnicah pelje človeka pot do garderobe, odtod v malo svetleče umetnosti. To zdravo mladost, ki z ognjem in nesebičnim navdušenjem prikazuje na mali konkavni pozornici sad svojega hotenja — je treba pozdravljati. Povsod poteza volje in zmagujejo polet. Tihi udarci po nedognanih potih... In očitna skromnost. Vase uprt svet mladih ljudi z dobro avtokritiko. Ljudi, ki vedo, da so sredi poto — pa hočejo dalje. Ta okraj je mesto zaje. Gradi, koplje in si ustvarja lastno duševnost. Zazdaj bi človek sodil, da jim še ni do globoke tragike. Živ sopil, lahek korak in gibek tempo komedije, moderne veseligre so bolj bere s teh obrazov. »Brezno« je bil zalet. Resen, dostojen. Izza brezna teh nedognanih polj — pa se svetlika močna mlada volja. To je mnogo. Občinstvo je pobožno. Vzgalja se s pozornico vred.

Predstavo je posetil tudi upravnik nar. gledališča, g. M. Hubad. To je storil prav. Tu nekje bo vir. In pomladek je življenje. In pot naprej...

Dnevne novosti.

— Izročitev najvišjega odlikovanja blejskemu županu. Danes ob 11. uri dopoldne je izročil okrajni glavar radovljanski dr. Peter Vavpotič v posvetovalni dvorani občinskega doma na Bledu županu blejske občine Hermanu Tomcu na svečan način red belega Orla V. reda. Okrajni glavar je povdarjal v svojem nagovoru zasluge župana Tomca za razvoj Bleda ter mu čestitajoč v imenu vlade, kakor tudi v svojem imenu, pripel red na prsa. Svoj nagovor je končal s pozivom na navzoče, da zaključijo Njeg. Veličanstvu kralju Aleksandru I. trikratni živijo, kateremu pozivu so se isti odzvali z gromkimi živjoklici. Nato se je odlikovanec, vidno ganjen, zahvaljeval za visoko odlikovanje, kot vendarjač, da smatra to odlikovanje kot naklonjeno ne le njegovi osebi, ampak celemu občinskemu odboru ter potem zaprosil g. okr. glavarja, da sporoči njegovo zahvalo na najvišje mesto. Svečanosti so prisostvovali: občinski zastop občin Bled, Zdraviljska komisija ter zastopniki državnih uradov in šole, kateri so iskreno čestitali odlikovanec.

— Spomenik kralju Petru Osvoboditelju. Na inicijativo srbske nacionalne omladine v Sremski Mitrovici so se zadnje nedelje zbrala vsa odnorna društva in soglasno sklenila, da v najkrajšem času začnejo akcijo za odkritje spomenika kralju Petru. Takoj na prvem zborovanju se je sestavil odbor, ki bo vodil vso akcijo.

— Za varstvo slovenskih narodnih interesov. Na sestanku zastopnikov vseh mariborskih političnih strank in kulturnih organizacij se je izvolil akcijski odbor, ki sklicuje za nedeljo 23. t.m. ob pol 11. dopoldne veliko ljudsko manifestacijo na Slomškovem trgu, oz. ob slabem vremenu v Narodnem domu v svrhu varstva slovenskih narodnih interesov v Mariboru in mariborski oblasti.

— O verskih razmerah na Hrvaškem in v Sloveniji. Minister za vere je izdal odredbo, da se v najkrajšem času sestavi natančno poročilo o cerkvenih in verskih razmerah na Hrvaškem in v Sloveniji. Komisija, ki bo to izvedla, je že imenovana.

— Srbsko-ruski klub v Beogradu. Na inicijativo več beogradskih kulturnih delavcev in uglednih ruskih politikov se je osnoval v Beogradu srbsko-ruski klub, koga naloga bo gojiti prijateljske razmerje in upoznavanje med obema narodoma. Pravila kluba so že izročili ministrstvu notranjih del v odobritev.

— Nov list. V Banjaluki je začel te dni izhajati neodvisen srbski tednik »Krajska Slova«.

— Prvi aeroplan iz novosadske tvornice. Te dni so preizkusili prvi aeroplan, ki ga je zgradila naša domača tvornica v Novem Sadu. Letalo je prvo preizkušnjo prav dobro prestalo.

— Tečaj za orožniške podčastnike. Predvčerajšnjim se je končal v Kamencu šesti tečaj za orožniške podčastnike, kategra je obiskovalo 354 obiskovalcev. Končni izpit je prestalo 80 obiskovalcev z odliko, 250 z zelo dobrim in 20 z dobrim uspehom, dočim so padli samo 4. Izpitom so prisostvovali komandant orožništva general Tomič, načelnik javne varnosti g. Žika Lazič in več beogradskih novinarjev.

— Telefonska centrala v Zagorju ob Savi. Napram zagorski telefonski govorilnici, o kolih otvoritvi smo že na tem mestu poročali, so v področju ljubljanskega poštnega ravnateljstva naslednje postaje v I. pasu: Apače, Bled 1, Bled 2, Boh. Bistrica, Brezice, Cankova, Celje, Cerklje, Črna pri Prevaljah, Črnomelj, Dol. Logatec, Domžale, Fram, Gorenja vas, Gornja Radgona, Grobelno, Grosuplje, Guštanj, Hrastnik, Ivankovci, Jesenice Gor., Jezerško, Kamnik, Kočevje, Kokra, Konjice, Kranj, Krleževci pri Ljutomeru, Krško, Laško, Lesce, Limbuš, Litija, Ljubljana, Maribor, Marenberg, Medvode, Meža, Mežica, Moškanjci, Muta, Novo mesto, Ormož, Planina pri Rakeku, Podnat, Podplati, Poljana nad Skofjo Loko, Polčane, Polzela, Pragersko, Prevalje, Pristava, Ptuj, Rače, Radeče pri Zidanem mostu, Radovljica, Rakek, Rečica na Paki, Ribnica na Pohorju, Ribnica na Dol., Rimske Toplice, Rogaska Slatina, Rogatec, Ruše, Selca nad Skofjo Loko, Sevnica, Slatina Radenci, Slovenjgradec, Slov. Bistrica, Sodražica, Straža, Strnišče, Sv. Jakob v Slov. gorah, Sv. Janez ob Boh. jezeru, Sv. Jurij ob juž. ž., Sv. Lenart v Slov. gorah, Sv. Lorenč pri Mariboru, Sv. Marijeta pri Moškanjcih, Sv. Pavel pri Preboldu, Sv. Peter v Sav. dolini, Šent Ilj v Slov. gorah, Skofja Loka, Šmarje pri Jelšah, Šoštanj, Store, Trebnje, Trzin, Velenje, Velike Lašče, Velika Nedelja, Videm-Dobrepolje, Višnja gora, Vojniki, Vrnsko, Vrhnika, Vuhred, Vuzenica, Završe, Zgornja Sv. Kungota, Zidani most, Zalec, Železniki, Žiri; v II. pasu pa: Belčinci, Črenšovci, Dol. Lendava, Kranjska gora, Ljutomer, Murska Sobota, Petrovec, Prosenjakovci in Središče ob Dravi. Med centralama Trbovlje in Zagorje ob Savi se vrši lokalni telefonski promet.

— Tiskarski skrat je popačil na več mestih moje prasanje »Čul prostest?«. Da prepričim napačne dedukcije, ki bi bazirale na tiskarskem skratu, in ker gre za — sicer ne po moji inicijativi — osebno polemiko, prosim, naj se čita: 1. v 6. vrsti 9. odst.: žongliranju 2. v 8. vrsti 12. odst.: ki mi daje kruha, 3. v 12. vrsti 14. odst.: najtežje ovrgljiv dokaz 4. v 5. vrsti 15. odst.: da se na... 5. v 1. vrsti 16. odst.: Če smatra 6. v 10. vrsti 17. odst.: vabim. Ivon Štemphar.

— Razpis zdravniške službe. Zdravstveni odsek za Slovenijo v Ljubljani razpisuje službo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Lukovica. Interesenti se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«.

— Razpis službe. Zdravstveni odsek za Slovenijo razpisuje službo dispanzerske sestree za protituberkulozni dispanzer v Celju. Interesentinje se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«.

— V znamenju alkohola. V neki gostilni v Moravčah sta se precej navlekla posetnikov sin Franc Učakar in Franc Tič, oba iz Moravč, nato se sprla in odšla domov. Ker jima tudi mrzla noč ni mogla ohladiti njune jeze, sta prepri nadaljevala še po poti, začela sta se pretepati in pri tem je Tič tako udaril Učakarja s kolom po glavi, da ga je težko ranil in so ga moral prepeljati v ljubljansko bolnico.

— Tatvina pisalnih strojev. Od sobote na ponedeljek sta bila zopet ukradena dva pisalna stroja Eden je bil ukraden iz zaklenjene pisarne dekanata filozofske fakultete. Stroj je bil znamke »Mercedes« štev. 15.302, vreden 5000 Din, drugi pa iz pisarne obrtnega referata na mestnem magistratu. Tudi tega cenijo na 5000 Din. Obe tatvine sta bili izvršeni tako spretno, da nimajo o storilcih prav nobene sledi. Gotovo je, da mora obstajati neka nevarna tatinska družba, ki se peča s tatvino pisalnih strojev, mora imeti dobre zveze, je dobro informirana in ima gotovo stalnega odjemalca v tu- ali inozemstvu.

— Pobegnil je od doma Pavel Svetel, mesarski pomočnik iz Senčurja pri Kranju. Odnesel je očetu dve obleki in pa 1000 Din gotovine.

— Neznani bolnik. V hiralnici Sv. Jožefa imajo bolnika, ki je precej umoboln in ne ve nobenih svojih podatkov, ne imena, ne kdo, kaj in odkod je. Mož je tudi gluho. Star je okrog 35 let, srednjevele, suh, ima kostanjaste lase, pristrizene brke, skrivljene noge, klobuk brez traku in je malo skilast. Kdor bi o njem kaj vedel, naj javi policiji.

— V Rožni dolini v hiši št. 191 je bilo ukradeno trem strankam več perila in obleke. Tatvino je moral izvršiti nekdo, ki razmere v hiši dobro pozna. — S podstrešja hiše v Koritovski ulici št. 20 je bilo ukradeno Katarini Bizjakovi več ženskega perila, v vrednosti do 1000 Din. — V Vodmatu sta bili ukradeni Ani Smolnikovi dve ročni žagi in sekira, vredni 100 Din. — Delavcu Jakobu Omerasu je ukradel neki, pod imenom Ivan znan tovariš, doma iz Primorja, po pošilcu konjedere, 500 Din vredno srebrno verižico in izginil.

— Iz bliazine na Studencu je pobegnila 34 letna umobolna Franja Tirak, doma pri Konjicah. Begunka je srednjevelika, nosi plavo obleko in ruto z ržami.

— Nesreče pri delu. V tvornici »Cinal« v Celju si je zlomil ključavničar Franjo Žibret čelno kost in si pretresel možgane. Rana je smrtna, oddali so ga v bolnico.

— Gozdnemu delavcu Francu Kremžarju, pri trčki Franc Heinrichar, je padel v Kokr tečaj hod na levo nogo in mu jo zlomil. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico.

— Voznik France Suštar v Podgorici si je zmečkal levo roko pri nakladanju lesa. — V tovarni A. Westen v Celju si je delavec Martin Zdošek zmečkal pri stiskalnicah desno roko. — V tovarni za kopita »Brata Winkla« v Montpreisu pri Sevnici se je obrazil delavec Jože Povše po levi roki.

— V tobačni tovarni v Ljubljani si je delavka Angela Oblakova poškodovala na stroju za rezanje cigaretno desno roko. — Pri žaganju drv se je poškodoval na motorju delavec Karl Kresnik v Mariboru na desni roki. — Na stavbišču stavbne tvrdke »Slograd« v Trzinu si je zmečkal delavec Jože Berger prste na desni roki. — V elektrarni na Fali si je zmečkal pri polaganju kablov delavec Franc Čebe levo roko. — Pri trčki Alojzij Peršič, gradnja železnice, se je neki delavec udaril s cepinom po levi nogi in ima težko poškodbo. Ravno tam je padel delavcu Frideriku Bucek tečaj vozček materijala na levo roko in mu jo zlomil. Oddali so ga v bolnico.

— V tkalnici Doctor in drug v Mariboru je pograbil tkalni stroj delavko Zorko Dvoršakovo za desno roko in jo nevarno poškodoval. — Pri spravljaju hlo dov v Borovih gozdih pri Trzinu je zmečkal hlo delavcu Kristinu Pošnjergju levo roko.

— Porotne obravnave bodo trajale do petka. Danes v sredo se vrši obravnava proti Jožetu Petriču in Oskarju Vovku zaradi tatvine, v četrtek 20. decembra proti Ivanu Pečnikarju zaradi zapeljavanja k nečistosti še ne 14 letne deklice in pa proti Josipu Loučarju zaradi umora. Zadnji dan v petek pa se vršita zopet dve obravnavi in sicer proti Josipu Kovaču zaradi tatvine in pa proti Antonu Kajfiju zaradi goljufije.

— Novomeške novosti. Volilni šoh je imela »Zveza reda in rada« v nedeljo ob 10. uri dop. na kraljevič Petrovem trgu pred mestno hišo. Šoh ni bil posebno obiskan in bi se mi dalje ne vtilkali vanj, da niso sklicatelj shoda pripeljali tudi Stefanoviča, ki je po stari navadi mahal z rokami in zabavil črez vse, kar ni njegovo, posebno pa se je spodikal nad dr. Gregorčičem in njegovimi radikali. »Zveza reda i rada« bi storila bolje, da je opravila agitacijo sama. — »Auf biks!« so vpili trije pijani lovci nad Borčevim in mlad fant, ki se je vračal malo dobre volje, jim je odgovoril: »Auf. Videl ni nikogar, čul je divje streljanje in »aufbiksanje«, kar navale trije kmečki fantje z lovskimi puškami nani. Dva sta ostala zadaj s puško na »fertig«, tretji se pa naskočil prestrašene fanta in mu ukazal, naj zgine. Ker ni fant takoj zbežal, ga je pričel z vso silo suvati z dvocevko v prsa in kamor je padlo. Fant je sunke lovil, pri čemer mu je cev prcrazia levi palec do kosti. Tudi je cev suknjo ima vso raztrgano. Podivjanom kmečkimi lovskimi paznikom, kar so baje ti fantje, od katerih sta dva poznana, bi oblast ne smeja dovoliti nošnje orožja, posebno, ker je eden teh pretepačev že lani nekoga ustrelil in nekoga pa obstrlel. Napadeni fant bo vložil tožbo, ki bo prizadete najbrže drago stala. — Podivjanost je pri nas silno razpasena. Med vozniki, ki vozarijo skozi mesto in Kandijo na kolodvor drva oz. hlode, se najdejo velike surovine. Ako uboga žival obstane sredi posutega klanca in ne more dalje, jo prično ti divjaki neumljivo nabijati in pretepati in nikogar ni, ki bi se oglašil. Ljudje to početje mirno trpe, ko taki lopovi ne zaslužijo drugega, kot da bi se z njimi enako postopalo kot oni z ubogo konjsko paro. Kaj oblast tega ne vidi? Kaj pa zakon o zaščiti živali?

— Celjske novosti. Rojstni dan kralja Aleksandra. Kakor praznik Ujedinjenja 1. decembra, se je tudi 17. december pri nas svečano praznoval. Že na predvečer si je mesto povečini nadelo slavnostno obleko. Zastave so palopale skoro raz vse hiše. (Ob tej priliki moramo pripomniti, da je v mestu še nekaj blišnih po-

sestrikov, ki si še vedno niso nabavili zastav, dasi so svojočasno imeli izobešane kar po dve ali tri frankfurtske. Prilodnjč bomo take zakrknjece prinesli z imenom.) V nedeljo ob 7. uri zvečer se je vršila po mestu bakljada z godbo; priredila jo je »Orjuna«. Bakljadi je prisostvovalo več tisoč občinstva, katero je navdušeno vzkljkalo kralju in kraljevi hiši. Pele so se domoljubne pesmi. Drugi dan zjutraj ob pol 9. uri je opravil slovesno službo božjo v farni cerkvi farni upravitelj g. Jurak z zahvalno pesmijo in državno himno. Prisostvovali so zastopniki civilnih in vojaških oblasti, zunanje cerkve pa vojaštvo. V pravoslavni kapeli se je vršila pravoslavna služba božja, v evangelijski cerkvi je bilo opravilo ob 10. uri. Do 11. ure dopoldne je na okrajnem glavarstvu sprejel čestitke vladni svetnik g. dr. Žužek. Zvečer je bila svečana zabava oficirjev v veliki dvorani Narodnega doma.

— Mariborske novosti. Uradni dan ljubljanske trgovske in obrtniške zbornice v Mariboru odpade tekoči teden, prihodnji teden pa se zaradi praznikov vrši šele v četrtek. — O stanju nalezljivih boleznij v mariborskem mestnem okolišju objavlja mestni fizikat nastopno poročilo: šen: prejšnja 2, ozdravila 2; griža: nov 1, ostanek 1; škrlatinka; prejšnjih 5; davica; prejšnji 4, ozdravil 2, ostanek 2; trahom; prejšnji 1, ozdravil 1; ošpice; prejšnja 2, ozdravila 2. — V stanovanje magistratnega uradnika Geizla v Slovenski ulici št. 37 je v nedeljo dopoldne v odsotnosti družine vlomil neznan storilec in odnesel razno obleko in zlatino, v skupni vrednosti nad 17.500 Din. — Zastonj se je skušala peljati iz Ponikve v Maribor neka Marija Z., bila pa je zasadena in se bo morala zagovarjati zaradi goljufije. — Pred tukajšnjim okrajnim sodiščem sta se morali zagovarjati zaradi potepuštva, prostitutke in trgovine z dekletil Ana Skabermetova, asistentka pri zobnem zdravniku dr. Jelevoku v Zagrebu, in Roza Sternova, šivilja iz Studencev. Skabermetova je prišla v Maribor in se je tukaj nekaj dni brez posla potepala, nako se jo policijski organi prišli. Zaradi bolezni je bila oddana v bolnišnico. Policija je proti njej vložila ovadbo na državno pravdišvo, ker je skušala neko mlado deklico prepovedati, da odide z njo v Zagreb in Beograd. Skabermetova bo izročena zagrebški policiji, ki jo išče zaradi ponoverbe ženskega plašča. Sternova pa je na Aleksandrovi cesti ponovno nadlegovala možke in skušala mlado dekletu pripeljati k nemoralnemu življenju. Radi tega je bila obsojena na en mesec zavora.

— Železniška nesreča. Na progi Srijemski Čakovci—Grabovo se je pripetila v nedeljo železniška nesreča, ki je zahtevala eno smrtno in več ranjenih žrtev. Pri vohu na postajo Grabovo sta trčila skupaj osebni in tovorni vlak, pri čemer je bil ubit neki železničar, več potnikov pa je bilo več ali manj ranjenih. Vzrok nesreči ni znan, uvedli so preiskavo.

— Skok z višine 80 m. Sarajevskemu trgovcu Juda Papo se je zadnje dni omračil um in je v tem stanju skočil z neke skale v globočino 80 m, kjer je obležal na mestu mrtve z razbito črepljno in polomljenimi udmi.

— Neprijetno iznenađenje. Kmetu Peri Koturu iz Durdjenovca je zadnje dni ubezala žena in se podala k nekemu dobrovoljcu, da bi z njim bolje in zadovoljneje živila kot z zakonskim možem. Mož se je takoj drugi dan preskrbel z brašnom in odšel iskat nezvesto ženo. Ves truden je hodil po gozdu toliko časa, da je zablodil. Naenkrat se pojavi pred njim 7 razbojnikov, obovorenih od pet do glave, ki so mu odvzeli vse njegovo premoženje in vrednosti 10 Din, ga pretepli in mu končno pokazali pravo pot, po kateri je kmalu prišel iz gozda in naznanil svojo nezgodo orožnikom.

— Nekega sumljivega svetovnega potnika je aretirala zadnje dni beogradska policija. Mož se imenuje, vsaj kakor pravi, Jovan Kifer in je doma iz Bele Crkve. Že kot dečka ga je vlekla želja po svetu, da bi ga prepotoval. Svoje potovanje je pričel 1. 1912 in je prepotoval do 1. 1915 Srbijo, Bolgarijo, Turčijo, Grčijo, Italijo, Francijo, Nemčijo in pokojno Avstro-Ogrsko. Leto 1915 so ga v Vrhu vjeli Avstrijci in ga zaprli kot špijona. Iz zaporov pa se mu je posrečilo pobegniti, na kar je znova potoval po več omenjenih kraljih. Pri njem so našli več potnih listov, ki so se glasili na različna imena, katera so pač lepše in bolj domače zvenela v onih državah, po katerih je ravno hodil. V Bolgariji se je imenoval Ivan Ivanov, v Turčiji in Nemčiji je hodil pod pravim svojim imenom, v Italiji in Franciji pa Giuseppe Manzino, v Srbiji pa Jovan Jovanović. Z ozirom na veliko število potnih listov policija možu pače ne more vsega verjeti in je uvedla obsežno preiskavo, ali je mož navedel resnične podatke, ali pa se pod vsemi temi imeni morda skriva popolnoma navaden lopov.

— Košara s ponarejenimi bankovci. V neki beogradski trgovini je policija prišla železničarja, ki je hotel plačati s ponarejenimi »kovačiči« blago, katero je kupil v trgovini. Pri hišni preiskavi so našli v njegovem stanovanju celo košaro ponarejenih 10-dinarskih bankovcev. Železničar je izjavil, da je pri pregledovanju voz prejšnji dan našel košaro, iz katere so na vseh oglih gledali »kovačiči« na dan. Ker ni bilo nobene lastnika, je vzel košaro in jo odnesel domov. Policija sumi, da so košaro, v kateri se je nahajalo za 20 tisoč dinarjev ponarejenih »kovačev« pustili razpečevalci ponarejenih bankovcev, izključeno pa tudi ni, da je bil železničar sam z njimi v zvezi. Uvedena je stroga preiskava.

— Vreča brez gospodarja. Pred nekaj dnevi sta prinesla dva vojaška obleko oblečena moža v Skopiju pred delavnico Riste Magdića neko vrečo, jo postavila na tla in se odstranila. Magdić, ki je mislil, da se bosta možakarja povrnila, je pustil vrečo pri miru. Toda drugi in tretji dan je bila vreča še na istem mestu. Magdić je dal prenesti vrečo v delavnico, ko jo je pa odvezal, se mu je nudil žalosten pogled: V vreči sta bili mrtvi trupli osem. In desetmesečnega otroka, ki sta bila nasilno umorjena. Varnostne oblasti so uvedle strogo preiskavo, pa do zdaj donaašalce vreče še niso mogli izslediti.

— Samomor ruskega begunca. V Beogradu je zadnje dni skočil s IV. nadstropja ruski begunec Joakin Jermolajev. Ta je bil pred časom zaposlen kot mehanik pri aeroplanski komandi v Novem Sadu, odkoder so ga vsled pijančevanja odslovili. Vsled tega se mu je omračil um in lotila se ga je fikсна ideja, da ga vedno nekdo zasleduje. Ko se je mudil zadnje dni pri nekem svojem znancu v Beogradu, je v bolnem stanju skočil z balkona in obležal mrtve.

Božidar Sever o Madžarski.

Pred 20 dnevi se je vrnil iz Budimpešte član razmejitvene komisije za Madžarsko in gerent v Dol. Lendavi Božidar Sever. Snovi je predaval o svojem bivanju in trpljenju na Madžarskem in dvorani Mestnega doma, ki je bila polna občinstva. Prišlo je tudi večje število častnikov.

Omenil je uvodoma, kako so avstrijski in madžarski krvniki že od l. 1914 preganjali Slovence. V tem duhu, toda še bolj javno in divjaško, se je nadaljevalo preganjanje po vojni. Dne 3. jan. 1919 so napadli Madžari Medjimurje, nekaj ljudi potstrelili, preganji vjeli pa so 20 vojakov, 5 oficirjev in njega ter jih odvedli v Szombathely. Že sprejem je bil divjaški. Prišli so zvečer; po cesti, kjer so jih vodili v zapore, so pogasili luči in jih v temi pretepal po celi poti. Vjetniki so bili tako raztepeni, da so po več tednov ležali v ječah. Iz vojaških zaporov so ga prestavili v civilne zapore v Gyuru. Končno so ga obdoličili zločina proti integriteti madžarske države. Silno so se poslabšale razmere, ko je padla Karolyjeva vlada in so zavladali boljševiki. Najvišji državni pravdnik, ki je bil neki bivši ključavničarski pomočnik, ga je sprejel nekoč o polnoči v celici, črno zastrli, na mizi pa so gorele sveče okoli človeške lobanje. Ker se ni hotel udati in podpisati svoje obtožbe, so ga vrgli v neko klet, kjer je ležal 3 dni brez hrane in pijske. Na glavni razpravi, pri kateri je predsedoval neki čevljarski pomočnik, votanta pa sta bila 2 delavca, je govoril državni pravdnik mnogo o jugoslovenskem nasilju in na podlagi tega so ga obsodili na smrt. Medtem ko je romala obsodba v Budimpešto, so udri delavci v zapore, da oprostite one, ki so bili zaprti zaradi draginskih izgredov, se mu je posrečilo, da je pobegnil preko Donave na Češko. Ko je šel l. 1921 kot član razmejitvene komisije službeno čez mejo, so ga zopet prišli in odpeljali v Budimpešto. Tam so ga trpinčili v vojaških zaporih. K sreči je obšel in se je njegova obsodba zavlekla. Obtožen je bil, da je poročal o karlističnem gibanju na Madžarskem. Obsodil so ga na smrt, v listih pa so razširili vest, da je pobegnil iz zaporov in da so ga na begu ustrelili. K sreči je zvedela za to pravčasno soproga dr. Kosserja, ki mu je prinesla knjige. Obvestila je naše poslanstvo, da se je zavzelo za njega. Pripovedoval je o groznih prizorih eksekucij, obtoženec so obešali in streljali. Na odlično interpelacijo dr. Ničiča, naših poslancev in listov je bil popolno izpuščen. Najznameniteje je delstvo, da naši ljudje niti v diplomatskih mislih tam niso varni. Na Madžarskem je še mnogo naših trpinov. Nato je pripovedoval o veliki habsburski agitaciji po raznih državah, o čemer pa smo večinoma že poročali v političnih poročilih.

JUTRANJE NOVOSTI ob božičnih praznikih.

V nedeljo 23. t. m. izide običajna številka z nedeljskimi prilogami. V ponedeljek ne izide noben list. V torek zjutraj (na Božič) izide božična številka. V sredo 26. in v četrtek 27. t. m. »Jutranje Novosti« ne izidejo.

Inserati za božično številko.

Prosimo p. n. inserente, naj izročijo svoja naročila najkasneje v soboto 22. t. m.

Uprava »Jutranjih Novosti«.

Iz društvenega življenja.

— Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani. Tretja znanstvena seja se vrši v četrtek 20. t. m. točno ob 5. uri popoldne v predavalnici zavoda za soc. hig. zaščito dece (splošna bolnica). Predava: dr. Matija Ambrožič, šef zavoda: Uloga zdravnik v zaščiti dece. Demonstrira: 1. Predavatelj: Empyema thoracis pri dojenčku. 2. Dr. Tekla Kenk: Statistični pregled vzrokov smrti dece v Ljubljani in okolici v zadnjih dveh letih. — Odbor. — Odborova seja se vrši v petek 21. t. m. ob pol 8. uri zvečer v knjižnici ženske bolnice. Ker je seja važna, se pričakuje udeležbe vseh odbornikov. — Predsednik.

— Predavanje »Bratstva«. Danes v sredo ob pol 8. uri predava na državni realki dr. Rudolf Krivic o Masarykovem nauku.

Dopisi.

— Iz Kamnika nam pišejo: Dostle se nismo imeli nobenega mraza. Ker pa pravil pregovor, da zima in gospoda ne prizaneseta, nas vsekako sneg in mraz še čaka. — Te dni je tukajšnje sodišče obsodilo dva založnika piva zaradi brezvestnega navljanja cen. Prvi je obsojen na 10 dni zavora z dvema postoma in na 7000 Din, drugi pa na 3 dni zavora in 3000 Din globe. Ljudem se jako dobro zdi, da je te oteruje zadela zaslužena kazen. Kakor se šepeče, pridejo zdaj na vrsto še kamniški peki. Upamo, da jih bo sodišče kuriralo, da ne bodo več prodajali belega kruha po 42 kron, temveč po 26—28 kron kilogram in da bodo zopet pekli zemlje in rogličke kakor njih stanovski tovariši po drugih trgih in mestih. — Naše tvornice se dobro drže. Zlasti moramo omeniti eno najmlajših obrtnih podjetij, namreč Eto, ki izdeluje prav dobro gorčico, čoke sloves sega preko državnih mej, kar je pač jako častno za podjetje.

KINO „MATICA“.
Za božične praznike. **Torek 25., sredo 26./12.:**
Izredni veliki holandski film **„Otroci bede“**
Kriminalna drama v 5 delanljih.
Prsto predelano po romanu **„Njen veliki dan“** od D. van der Vuna.

Ljubljanska porota.

ZAGONETEN DETOMOR.
Včeraj dopoldne se je vršila porotna obravnava proti 19 letnemu posestnikove mu sinu Francetu Podbevšek iz Raven, ki je obtožen, da je občeval s še ne 14 letno Frančiško Drolčevco, ki je zanosila in rodila sina, ki živi. Proti obtožencu se je vršila porotna obravnava in je bil Podbevšek obsojen na eno leto ječe. Višje sodišče v Zagrebu pa je ugodilo ničnostni pritožbi v toliko, da je razveljavilo prvo sodbo in odredilo ponovno postopanje. Obravnava se je vršila tajno. Obtoženec je vztrajal pri svojem zagovoru, da ni vedel, koliko je deklet staro. Porotniki so prvo vprašanje glede krivde občevanja potrdili, potrdili pa so tudi s 6 glasovi možnost zmore v starosti, nakar je bil obtoženec oproščen. — Popoldne pa se je vršila obravnava proti 22 letni posestnikovi hčeri, Mariji Moharjevi, iz Kresnic Moharjeva je obtožena, da je dne 3. novembra letos svojega otroka moškega spola usmrtila s tem, da ga je vrgla po rojstvu — rodila je v stranišču — v gnojnico. Dekle je živelo v precej slabih razmerah. Ko je bila stara 15 let, ji je umrla mati. Oče je bil takrat pri vojaki in deklet je bilo popolnoma samo sebi prepuščeno. Ko se je oče vrnil, se je oženil in deklet je dobilo mačeho, s katero se pa nista razumeli in je šla s 16. letom od hiše. Kot dekla se je seznanila z nekim Jože Vehovcem, kateremu je rodila leta 1922 sina Ludovika. On jo je hotel poročiti, toda moral je iti prej za dve leti k vojakom v Macedonijo. Zgovorila sta se, da se kasneje poročita. Toda med tem časom se je deklet seznanilo z bratrancem svojega ženina, Francetom Vehovcem. Pregovarjal jo je toliko časa, da se mu je udala in je zanosila. Dne 4. novembra 1923 je porodila, kakor pove obtožena, v stranišču, sama, brez vsake pomoči. Vsled krvotoka in bolečin je izgubila zavest ko se je zopet zavedla, je bilo vse gotovo, otrok pa je padel s posteljico, ki se je sama odrgala, v gnojnico. Iz strahu in sramote je deklet cel dogodek zamočalo. Ljudje so opazili, da se z dekletom nekaj zgodilo, razširilo so se razne govorice in končno jo je njena mačeha, Marija Moharjeva, ovadila orožnikom. Zdravniška sta izjavila, da je bil otrok dovrošen in življenja zmožen in da je dihal. Utolil je v gnojnici. Glede na zagovor obtoženke sta izjavila zdravnika, da ni verjetno, da se popkovina vsled te odrga, pač pa tega popolnoma ne izključujeta. Rešitev otroka je bila nemogoča, ker se je otrok takoj po padcu v gneznico zadušil v gnojnici. Obtoženka, katero označijo priče kot pridno delavno deklet in tudi za dobro mater prvemu otroku, je vztrajala odločno pri svojem zagovoru, da jo je usodni trenutek prehitel na stranišču, da se je za nekaj časa onesvestila in med tem se je vse zgodilo. Zagovornik je ugotovil, da je možno, da se popkovina tudi sama utrga vsled teže telesca.

Porotniki so prvo glavno vprašanje, če je pri porodu tako ravnala z otrokom, da je nastopila smrt z 10 glasovi zanikali, potrdili pa so soglasno vprašanje, da ni kot noseča neomožena poklicala pomoči in ni naznanila poroda pristojnim oblastem, bodisi, da je rodila živo ali mrtvo dete.

Marija Mohar je bila obsojena na 1 mesec strogega zavora. V kazni se ji všteje preiskovalni zapor in je deklet kazni s tem prestalo.

Senatu je predsedoval sod. nadsvet dr. Kaiser, votanta sta bila sod. svet Keršič in sod. dr. Sfiligoj. Pri prvi obravnavi je zagovarjal obtoženca dr. Trampuž iz Kamnika, pri drugi pa je zagovarjal obtoženko dr. Krivic iz Ljubljane. Obtožnico je zastopal zastopnik drž. pravdištvu dr. Mastnjak, sodna izvedenca zdravnika pa sta bila dr. Travner in dr. Visinger.

Danes se vršita obravnavi proti Jožetu Petriču in Oskarju Vovku zaradi tatvine.

Borzna poročila.

Beograd, 18. decembra. Devize. Dunaj 0.1245—0.12455, Budimpešta 0.46—0.465, Bukarešta 42.25—45, Zeneva 1547—1548, London 387—387.50, Milan 384.75—385.50, New York 88.50—88.65, Pariz 461—462, Praga 259.50—259.75. — Valute. Bolgarski levi, zaključek 60, romunski leji, zaključek 43.25, francoski franki, zaključek 464, češkoslovaške krome, zaključek 258.50.

Zagreb, 18. decembra. Devize. Dunaj 0.12375—0.12375, Budimpešta 0.44—0.47, Bukarešta 43.75—46.75, Italija, izplačilo 383.25—389.25, London, izplačilo 385—389, ček 385—388, New York, ček 87.80—88.80, Pariz 460—463, Praga 258—261, Sofija 0—0.0035. — Valute. Dolarij 86.625—87.625, avstrijske krome 0.12175—0.12375, češkoslovaške krome 253.50—256.50, francoski franki 455.50—460.50, madžarske krome 0—0.30, romunski leji 40.50—43.50, lire 378.50—381.50.

Curih, 18. decembra. New York 573.50, London 25.09, Pariz 30.05, Milan 24.875, Praga 16.80, Budimpešta 0.0302, Beograd 6.525, Sofija 4.05, Dunaj 0.008075, avstrijske krome 0.0081.

Praga, 1

Jul. Zeyer:

Gompači in Komurasaki.

(Japonski roman.)
(Nadaljevanje.)

»Res si sedaj na vrsti ti!« se je začel robat glas in vsi so se ozrli tja, odkoder je prihajal.

Velik mož v vojaški obleki je stal pri vratih in rekel: »Sem v službi kneza Kocuké in tla, na katerih stojimo, so njegova last; gospodar je vas vaš! Poslan sem, da poiščem to deklico, Komurasaki, iz rodu puntarja Sogora. On in njegovi otroci so zapadli sodbi — torej ona tudi. Deklica, pojdi za menoj!«

Gompači je potegnil meč, deklica pa je vstala in zbrala vse svoje sile.

»Stoj,« je vzkliknila, »ali hočeš, da bi videla še tvojo smrt? Izgubljena sem in rada umriem. Ne, ne,« je brž pristavila, »ne umriem rada, ker te ljubim, moj dragi.«

Zapustile so jo moči in zopet se je zgrudila na tla. Kakor smrt težka omotica jo je popadla. Med tem se je zbrala cela vas in se pobunila, mnogi so se postavili v bran, ker so globoko čutili z deklico, drugi so zopet svetovali pokorščino napram knezu. Gompači je klečal poleg svoje ljubljene Komurasaki in poljubljal jokaje njeno obleko. Ležala je na tleh, bleda kakor zlomljena lilija, in žene so klečale zraven nje in ji hladile razpaljeno čelo s svojimi pahljačami. Preprij je hrumel okoli njih in Gompači si je obupano vil roke. Tu je nastala tišina. Glavar občine, močan, star mož je začel govoriti. Govoril je takole: »Pokorni hočemo biti svojemu gospodu — toda to ubogo dete umira! Idi torej mož, ki mu služiš, na grad Sakuro in povej tam: deklica leži umirajoča tam v starem svetišču Fudo-Same. Pokorni vaščani, tvoji podaniki, jo stražijo. Odloči, jasni gospod, o njeni usodi — in bodi milostljiv kakor svetilni Buddha!«

Klici zadovoljstva so odmevali z vseh strani

in vojak se je priklonil v znak, da soglaša. Kmalu so nesli deklico po tistem dolgem drevedredu, koder je bila šele pred kratkim stopala tako srečna; nesli so jo v hram v nirvano poglobljenega Buddha in jo položili v majhno sobico, ki je bila v prizidku na onem starem, divje zarastlem pokopališču, kjer je dremal grob zvestih ptičev v luninem svitu. Postlali so ji z dišečim listjem in jo pokrili s tencičo. Deklice iz vasi so klečale okoli nje in jo tolažile s tihiimi pesmicami. Skozi odprto ozko okno je bilo videti na pokopališču, na nagrobni kamen ptičev Šiokujev, ki je bil porastel z mahom. Blodeče oči Komurasakine so zagledale kamen, ki je bilo štrlel v jasno noč, in iz mrzličnega sna je zvenel njen tihi glas kakor grljenje grlice: »Grob zvestih ptičev v zarji svetih zvezd! Gompači, čuj, kako kraka vran, glej, kako kroži v luninem svitu!« In tiho se je smejala in klicala svoje brate, da bi sprejeli njene ljubčka. Potem je zopet klicala mater s strašnim krikom in krčevit jok jo je skoro zadušil... Gompači je šel na pokopališče, se ustavil ob ptičjem grobu, pogledal kvišku proti luni, potem zopet na tla in rekel sam pri sebi: »Kako je že rekel stari, ki je pošiljal sla na Sakuro? Odloči, knez, o njeni usodi in bodi milostljiv! Ne knez, ampak jaz bom odločil njeno usodo — ker vem, da njen sodnik ne bo milostljiv, dokler —«

Umolknil je in ogledoval svoje orožje, potem pa je pogledal proti krovu, pod katerim je ležala Komurasaki, in vzkliknil, tiho jokaje: »Sajonara! (Z Bogom!)... Brž se je okrenil in izgubil v večerni megli.

Celo noč se je gnil po znanih mu stezah in dospel na grad Sakuro zjutraj, ko se je kadilo s polji. Ne da bi ga kdo videl, je prišel v neizmerni park, ki je obdajal palačo. Drevesa je pokrivala lahna slana in se bliščala v jutranjem solncu; iz velikih umetnih jezer se je dvigala para in nad skupinami temnih cedev se je bliskala streha. Globok mir je bil na gradu in v okolici. Dolgi visoki drevedredi so se izgubljali v plazečih se meglah in Gom-

pači je krenil na enega izmed njih. Neopažen je dospel v oni del palače, kjer je stanovala Nadesi-ko. Skozi okno je prišel v še spečo hišo, v kateri je poznal vsak kot. Po mehkih preprogah se je plazil neslišno v sobo, kamor je vedel, da pride kneginja, brž ko se obleče. Zasloni so bili že odstavljani od oken in solnce, ki je vstajalo nad cedrami, je prodiralo skozi zastore v sobo. Sanjavi somrak in globoka tišina sta napolnjevala izbo. Solnčni žarki so se zdeli, da se izprehajajo po njej, zdaj so zagoreli na rezbah in pozlačenih okrasih stropa in sten, zdaj naglo zažareli v gubah težkega brokata ali pa se razlivali po bronastih kadihnicah in svetilkah, po nežno slikanih skrinjah, porcelanastih in emajlovanih zrnjih, slonih in malikih, ki so stali pestri v somračni izbi. Zrak je napolnjeval vonj drevesca »ume«, ki so ga umetno gojili in je stalo sedaj pozimi, pokrito s cvetjem, v kotu v brnastem loncu. Mir speče hiše je vladal okrog in mir smrti je vladal v prsih mladeniča. Skril se je za visoko zaveso iz belega atlasa, na kateri je bil naslikan bog »dolgega življenja« in plaval veličastno na žerjavu, ki je bil graciozno s srebrom vzen. Bog »dolgega življenja!« Gompači se je čudno na-

smehnil in s tem zagonetnim usmevom je sedel nepremično uro, dve, brez znaka nestrpnosti. Končno je zašustel svileni zastor pri vratih in Nadesi-ko je bila v istem prostoru kakor on, dihala je z njim isti zrak. Mladenič je prebledel od sovraštva, a se ni ganil v svojem skrivališču... Kneginja je bila sama. Bila je oblečena v temno škrlatasto obleko z zlatimi progami in Gompačiju se je zdela, da je ozarjena od prelite krvi. Bilo je tiho, tiho. Kneginja se je dolgočasila in je gledala okoli sebe. Sedla je na preprogo in se zamislila. Potem je vzdihnila, dvignila leno svojih krasnih ramen in ogledovala proti luči svoje tenke, nežne prste; slednjič je nabirala polne pesti svojih temnih, razčesanih in razpuščenih las, jih dvigala nad glavo i njih spuščala na obleko, kjer so se razlivali v črnih pramenih.

Vedno zadnje novosti

SAMO

Šelenburgova ulica 3
GRICAR & MEJAC.

Tovarna za zrcala

Z vsem inventarjem se prodajo po nizki ceni. Nahaja se v ljubljanski okolici tik kofodvora. Reflektanti naj naslovijo ponudbe pod »Tovarna zrcal« na Aloma Company, Ljubljana.

Trboveljski premog in drva

ima stalno v zalogi vsako množino

Družba „ILIRIJA“ Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Tel. št. 220.

Popravila šivalnih strojev

prevzame mehanična delavnica

Franc Ogrin

Gospodstva c. 14 trdka Gorec.

Kolesa

preko zime shranjuje in prenavlja trdka

J. Gorec

Gospodstva c. 14.

300%

prihranka

nudi primeroma usnjenem potplatu **Palma** kavčukov potpetnik in potplati.

Médicinal-Konjak

Zahtevajte samo:

- „Médicinal-Konjak“ z modrim križcem.
- „Jamaica-Rum“ z modrim križcem.
- „Konjak-Rum“ z modrim križcem.
- „Citrone-Rum“ z modrim križcem.
- „Médicinal-Pelinkovac“ z modrim križcem.
- „Najfinejše krem likerje“ z modrim križcem.
- „Slivovko in brinjevec“ z modrim križcem.

„**ALKO**“ Ljubljana.

Praktična božična in novoletna darila so čevlji z znamko

Prodaja v Ljubljani: **Breg št. 20** Aleksandrova c. 1 Prešernova ulica Seljak

Na deželi v vsaki večji trgovini s čevlji!

Na veliko razpošilja tovarna **Peter Kozina & Ko.** Tržič — Gorenjsko

!!! Ceniki na zahtevo brezplačno !!!

MALI OGLASI:

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para. z davčino vred

Proda se

8 mesecev stara volčja psica. — Istotam se prodaja damsko kolo »Styria« in moško kolo »Penny«. Naslov pove upravnika lista.

Vila

v Mariboru, v bližini gl. kofodvora z vrtom in prostim stanovanjem se ugodno prodaja. — Naslov v upravnika lista.

Ubog invalid

100% ni, prosil milostno premožnejše sloje, ako bi mu kdo posodil 10 do 15.000 K proti obrestim za pol leta, da si izboljšam svojo obrt. Naslov v upravnika lista.

Posestvo

19 oralov, hribovita, lepa lega lep sadovnjak, travniki, gozd, mali vinograd, velika lepa hiša s pritliklami, 1/2 ure od železniške postaje Kr 750.000.— moderna, z velikim vrtom K 1.2000.—

Vila hiša

brez strank, velika stranska poslopja, za vsako obrt v bližini železnice.

se prodaja ali odda v zakup, dobra pozicija, več trgovinskih prostorov itd.

Vpraša se pri realitetni pi. aral »Rapid« Maribor, Gosposka ul. 28 za namke za odgovor priložiti.

Oskrbnik

37 let star z večletno prakso, v vseh panogah gospodarstva dobro verziran, želi premeniti mesto Cenj, ponudbe pod »Samostojna moč« na tajništvo radikalne stranke v Mariboru

Samo „Aikadoni“

zobna pasta Vas more popolnoma zadovoljiti.

Brinjevec

samo zajamčeno, pristno kmečko blago se kupi — večja množina. Najskrajne ponudbe je poslati na poštni predal 17, Celje.

Prazne sode

dobro ohranjene od strojnega olja, jedilnega olja, petroleja vsako množino kupimo. Medic. Rakovo & Zanki, tovarna olja in firneža, Medvode.

Ženitev

Lepa, miada Slovenka, zelo blagega in čistega srca, vsestransko izobražena, želi znanja z dobro situiranim gospodom iz uradniških krogov. Premoženja nima, pač pa vse dobre pogoje za srečen zakon. Gosposde pod 40 leti, ki cenijo nedolžnost in plemenitost višje nego mamon, naj se oglase do Božiča potom uprave »Jutranjih Novosti« s pojnim naslovom in popisom pod šifro »Viljolica v snegu«.

„Mara“

Mariborska rafinerija in kemična tovarna piše: Ob prilikli dokončanih adaptacij naših pisarniških prostorov z Vašimi aparati »Toplodar« Vam vji. sporočamo, da smo z istimi povsem zadovoljni in da nam posebno ugaja Vaša naprava, ki ste jo montirali v treh sobah tako, da kurimo iz ene peči, ki stoji v četrti sobi, vse tri aparate in tako grejemo z zelo majhnimi stroški naše pisarniške lokale. Ne glede na to da nam sedaj ni treba kuriti v 4 pečeh, temveč samo v eni, ostanejo vrhutek sobe bolj snažne in enakomerno temperirane. Ker pristožimo z Vašimi »Toplodar« mnogo na kurivju, izrekamo Vam tem potom zahvalo in Vam obenem naročamo, da tudi v naših pisarnah v prvem nadstropju montirate po 1 »Toplodar« k vsaki peči, in enako tudi v obeh stanovanjih naših gg. prokuristov, tako, da bodo sobe, ki mejijo na kuhinjo razgrete z ognjem, ki gori v posameznih štedilnikih. Z. o. sp. inženir Brenc, Naroča se: »Jugometalija« Ljubljana, Kolodvorska ul. 18 ali R. Nipič in dr. Maribor.

Veleposestvo

pri Mariboru, 78 oralov, in sicer 20 oralov njiv, 40 oralov travnikov, sadonosniki, 8 1/2 orale vinograda prima, ostalo gozd, vse v ravnini z villi slično hišo in 5 gospodarskih objektov. Živine je 11 krav, 18 glav mlade govede, 2 para volov, 1 bik pingauer, 2 konja, 18 ovac, 27 prašičev, 50 perutnine, potem živine in krmlilo do prihodnje letine, kakor mošt in vino ter električna moč se prodaja za 8 1/2 milijonov kron do petka 21. decembra potom pisarne Zagorski, Maribor, Barvarska ulica 3.

Splošni adresar za Maribor

garantirano popolna, izide v kratkem. Tudi zunanje inserate, naročila, akviziterje za večje okraje sprejema »Marstan«, Maribor.

Kontoristinija

večša nemške stenografije, knjigovodstva in vseh drugih pisarniških del, želi spremeniti službo. Ponudbe pod »Zmožna« na upravnika lista.

Diesel-motor se prodaja

malo rabljen, kompleta, s pritliklami, fabrikat I brnske tovarne za stroje, ima 30 HP ležeč. Naslov: Uprava snežniške graščine v Snežniku, pošta Stari trg-Rakek, SHS.

Pozor! Sir!

se dobi vedno po najnižji ceni: Groyer à kg Din 39.—, Trapist à kg Din 34-50 po pošti od 5 kg naprej v Ljubljani dostava na dom. Ivan Kos, trgovina s sirom in mlekarne Ljubljana, Bohoričeva ul. 28.

Več stanovanj

z 2 do 3 sobami, kuhinjo in z vsemi pritliklami, deloma tudi s kopalnico in vrtom, bo oddal v kratkem v novih hišah ob Dunajski cesti severno od topničarske vojašnice Pokojniški zavod za nameščence, Aleksandrova cesta št. 12. Ponudbe do 7. t. m.

Ježice

kupi vsako množino trdka: Josip Renko, Sevnica ob Savi. Ponudbe naj se vpošiljajo z navdobo cene in množine.

Za strojno mizarstvo

se sprejemo takoj 4 dobri mizarji za pohištvo v trajno dalo. Vprašati pri Florijanu Strauss v Tuzil.

Otroški voziček

se ceno prodaja, Poizvo se: I. K., Križevniška ul. 6/1. levo.

Preje ko kupite obutev, si ogledte

„**KARO**“ čevlje pri trdki **Drag. Roglič** Maribor, Koroška c. 19.

Na zalogi so stalno vse vrste čevljev, posebno za zimo pripravno blago kakor: gojzerce, specialni lovski in športni čevlji i. t. d.

Vse se izdeluje v lastni delavnici z ročnim delom

Državni uslužbenci 5% popusta.

Šentjanški premog

vseh vrst, popolnoma čisto opran, nudi po lastnih cenah premogovnika v celih vagonskih pošiljkah

prodajni urad šentjanškega premogokopa **And. Jakil, Ljubljana** Krekov trg 10.

SPLOŠNA KNJIŽNICA

Št. 1. Albreht: Ranjena gruda, povest, broš. Din 12 vez. Din 17	
2. R. Murnik: Na Bledu, povest	16 " " 22
3. I. Rozman: Testament, ljudska drama	12 " " 17
4. F. Milčinski: Fridolin Zolna, humor.	8 " " 13
5. C. Golar: Poletno klasje, izbr. pesmi	20 " " 26
6. Dr. Lavo Čermelj: Boškovičev nauk, broš.	16 " " 23
7. Uta: Andersenove pripovedke, broš.	12 " " 17
8. Gaboriau: Akt št. 113, roman	22 " " 28
9. Fr. Veber: Problemi sodobne filozofije	25 " " 30
10. I. Albreht: Andrej Ternouc, povest	6 " " 11
11. P. Golia: Peterčkovke poslednje sanje	12 " " 17
12. Fr. Milčinski: Mogočni prstan, nar. prav. v 4. del.	12 " " 17

Cene se razumejo brez poštne.

ZVEZNA KNJIGARNA - Ljubljana, Marijin trg 8 in pe vseh knjigarnah.